

„Biomasės kaip atsinaujinančios energijos šaltinio panaudojimo biokuro gamybai inovacinės praktikos sklaida“ (Nr. 1PM-PV-10-1-002964-PR001)

INFORMACIJA APIE PROJEKTĄ

1. Pareiškėjas	Asociacija „Slėnis Nemunas“
2. KPP priemonė	Profesinio mokymo ir informavimo veikla
3. Priemonės veiklos sritis	Žemės ir miškų ūkio veiklos ir žemės ūkio produktų perdirbimo ūkyje mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaida
4. Projekto pavadinimas	BIOENERGIJOS GAMYBOS IŠ ŽEMĖS ŪKIO ATLIEKŲ IR ENERGETINIŲ AUGALŲ, NAUDOJANT MAŽOS GALIOS BIODUJŲ JĖGAINE, INOVACINĖS PRAKTIKOS SKLAIDA
5. Bendra projekto vertė su PVM (Lt)	2 9 9 9 9 0 Lt
6. Bendra projekto vertė be PVM (Lt)	2 5 7 4 5 2 Lt
7. Prašoma paramos suma (Lt)	2 9 9 9 9 0 Lt
8. Projekto pradžia	2 0 1 3 0 1 0 1
9. Projekto pabaiga	2 0 1 5 0 2 2 8
10. Asmuo, atsakingas už projektą	Projekto vadovė Rita Maziliauskienė Tel. 8-614-25064, el. p. ritamaziliauskiene@gmail.com

PROJEKTO APRAŠYMAS

I. PROJEKTO ĮGYVENDINIMO ORGANIZAVIMAS

ŽEMĖS ŪKIO ATLIEKŲ, ŠALUTINIŲ PRODUKTŲ IR ENERGETINIŲ AUGALŲ KAIP ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS ŠALTINIŲ PANAUDOJIMAS ENERGETIKOS SRITYJE YRA VIENAS SVARBIAUSIŲ STRATEGINIŲ UŽDAVINIŲ LIETUVOJE SIEKIANT ENERGETINĖS NEPRIKLAUSOMYBĖS.

ASOCIACIJA „SLĖNIS NEMUNAS“ AKTYVIAI PRISIDEDA PRIE ŠIŲ KLAUSIMŲ SPRENDIMO. ASOCIACIJAI YRA KELIAMAS UŽDAVINYS TOBULINTI TECHNOLOGIJŲ KŪRIMO IR PERDAVIMO SISTEMĄ, STIPRINANT MOKSLO IR VERSLO RYŠĮ AGROBIOTECHNOLOGIJŲ BEI BIOENERGETIKOS SRITYJE, SKATINANT NAUJAUSIŲ TECHNOLOGIJŲ PRITAIKYMĄ IR PANAUDOJIMĄ ŽEMĖS ŪKIO ĮMONIŲ, ŪKININKŲ MOKYMO IR DEMONSTRACINIAMS TIKSLAMS.

VIENA IŠ NEPAKANKAMAI TAIKOMŲ TECHNOLOGIJŲ BIOENERGETIKOS SRITYJE LIETUVOS AGRARINIAME SEKTORIUJE YRA BIODUJŲ IR JŲ PRODUKTŲ – ELEKTROS IR ŠILUMOS GAMYBA.

GERIAUSIA PATIRTIS SUKAUPTA ŠIOJE SRITYJE DANIJOJE, AUSTRIJOJE IR VOKIETIJOJE YRA SUNKIAI PRIEINAMA LIETUVOS AGRARINIO SEKTORIAUS DIRBANTIEMS. BE TO,

LIETUVOS AGROKLIMATINĖS SĄLYGOS, ŽEMĖS ŪKIO SUBJEKTŲ ŪKIO DYDIS IR SPECIALIZACIJOS YPATUMAI, SIEKIMAS VYSTYTI TRADICINĖS ŽEMĖS ŪKIO ŠAKAS, ATSARGUS IR KONSERVATYVUS POŽIŪRIS Į INOVACIJŲ TAIKYMĄ, RIBOTOS FINANSINĖS GALIMYBĖS GEROKAI STABDO NAUJAUSIŲ BIOENERGETIKOS TECHNOLOGIJŲ DIEGIMĄ. VIENAS STRATEGINIŲ ŠIO PROJEKTO TIKSLŲ YRA PAKEISTI SUSIDARIUSIĄ SITUACIJĄ INOVATYVIŲ TECHNOLOGIJŲ SKVERBIMOSI Į AGRARINĮ SEKTORIŲ SRITYJE IR AKIVAIZDŽIAI PADEMONSTRUOTI BIODUJŲ GAMYBOS PROCESĄ IŠ ŽEMĖS ŪKIO ATLIEKŲ, ŠALUTINIŲ PRODUKTŲ BEI ENERGETINIŲ AUGALŲ, PANAUDOJANT MAŽOS GALIOS BIODUJŲ JĖGAINĘ (TOLIAU TEKSTE MGBJ).

REMIANTIS SUKAUPTA PATIRTIMI ĮGYVENDINANT MOKYMO, MOKSLO TIRIAMUOSIUS IR INOVACIJŲ SKLAIDOS PROJEKTUS BEI ANALIZUOJANT KITŲ ES ŠALIŲ PATIRTĮ, PASTEBĖTA, KAD DIDŽIAUSIĄ NAUDĄ GALUTINIAM VARTOTOJUI DUODA PRAKTINIAI – DEMONSTRACINIAI INFORMACIJOS SKLAIDOS PROJEKTAI.

TODĖL ŠIO PROJEKTO ĮGYVENDINIMUI NUMATYTA IŠSINUOMOTI MOKSLINIAMS-DEMONSTRACINIAMS TIKSLAMS PRITAIKYTĄ MOBILIĄ MGBJ, GALINČIĄ GAMINTI ŠILUMĄ IR ELEKTROS ENERGIJĄ.

ŠIS ĮRENGINYS – SUMAŽINTAS KLASIKINĖS BIODUJŲ JĖGAINĖS MODELIS, LENGVAI TRANSPORTUOJAMAS, REIKALAUJANTIS MINIMALIOS PRIEŽIŪROS IR NEUŽIMANTIS DAUG VIETOS, GALINTIS GAMINTI BIODUJAS IŠ SKIRTINGŲ ŽALIAVŲ, FIKSUOJANTIS PAGRINDINIUS BIODUJŲ GAMYBOS PROCESO PARAMETRUS.

PARODOMOJO BANDYMO, LAUKO DIENŲ IR SEMINARŲ ORGANIZAVIMAS PANAUDOJANT ŠĮ ĮRENGINĮ TURĖTŲ SUDOMINTI NE TIK GALUTINIUS PARAMOS GAVĖJUS, BET IR KITUS POTENCIALIUS KLIENTUS, PLANUOJANČIUS SAVO VALDOSE STATYTI BIODUJŲ JĖGAINES IR TAIP TVARKYTI ATLIEKAS, PANAUDOTI ŠALUTINIUS ŽEMĖS ŪKIO PRODUKTUS, GAMINTI ELEKTROS ENERGIJĄ IR ŠILUMĄ.

PROJEKTO ATITIKIMAS TINKAMUMO REIKALAVIMAMS PARAMAI GAUTI:

1. VADOVAUJANTIS PARODOMOJO BANDYMO METODIKA, KURIOJE BUS APRAŠYTA ŽEMĖS ŪKIO ATLIEKŲ, ŠALUTINIŲ PRODUKTŲ IR ENERGETINIŲ AUGALŲ ŽALIAVOS PARUOŠIMO, SAUGOJIMO, MAŽOS GALIOS BIODUJŲ JĖGAINĖS EKSPLUOTAVIMO YPATUMAI, BUS ĮRENGTAS VIENAS PARODOMASIS BANDYMAS (TOLIAU PB). METODIKA BUS PARENGTA IKI PROJEKTO ĮGYVENDINIMO PRADŽIOS (2013 01 01). ŠĮ DARBĄ ATLIKS LIETUVOS ALEKSANDRO STULGINSKIO UNIVERSITETO MOKSLININKAI IR TECHNOLOGAI, TURINTYS DIDELĘ PATIRTĮ BIOENERGETIKOS SRITYJE.

SIEKIANT, KAD PROJEKTAS BŪTŲ PRIEINAMAS KUO DIDESNIAM GALUTINIŲ VARTOTOJŲ SKAIČIUI BEI BŪTŲ ATSIŽVELGTA Į LIETUVOS AGROKLIMATINIUS IR REGIONINIUS YPATUMUS, NUMATOMA PARODOMĄJĮ BANDYMĄ VYKDYTI TOKIA TVARKA:

1.1. NUMATOMA BAZINĮ PB ĮRENGTI VIDURIO LIETUVOJE (A), KUR DOMINUOJA STIPRŪS IR DIDESNI ŪKIAI. PASIRINKTAME ŪKYJE VYKTŲ PAGRINDINĖ DALIS PLANUOJAMŲ LAUKO DIENŲ (9) IR SEMINARŲ (3). BANDYMO METU BŪTŲ DEMONSTRUOJAMOS BIODUJŲ GAMYBA IŠ SKIRTINGŲ ŽEMĖS ŪKIO ATLIEKŲ, ŠALUTINIŲ PRODUKTŲ, ELEKTROS ENERGIJAS IR ŠILUMOS GAMYBOS GALIMYBĖS.

1.2. KADANGI MAŽOS GALIOS BIODUJŲ GAMYBOS ĮRANGA YRA MOBILI, TAI BŪTŲ ORGANIZUOJAMAS PERVEŽIMAS Į RYTŲ LIETUVOS (B) REGIONĄ. TEN BŪTŲ TĖSIAMAS PB PANAUDOJANT ŠIAM REGIONUI BŪDINGAS ŽALIAVAS (ŽEMĖS ŪKIO ATLIEKAS IR ŠALUTINIUS PRODUKTUS).

ŠIOJE VIETOJE BŪTŲ SUORGANIZUOTOS 4 LAUKO DIENOS IR 1 SEMINARAS DEMONSTRUOJANT ĮRENGINIO YPATUMUS IR GALIMYBES.

1.3. NUMATOMA PARODOMĄJĮ BANDYMĄ (TOLIAU PB) VYKDYTI 3 ETAPAIS:

1 ETAPAS. PB PIRMIAUSIAI ĮRENGIAMAS VIDURIO LIETUVOS (A) KONKURSO BŪDU PASIRINKTAME ŪKYJE IR VYKDOMAS 7 MĖNESIUS. PER ŠĮ LAIKOTARPĮ ŪKYJE PRAVEDAMOS 5 LAUKO DIENOS IR 1 SEMINARAS. BANDYMO NAUDOJAMOS ŪKIUI BŪDINGOS Ž.Ū.ATLIEKOS. ATLIKUS NUMATYTUS DARBUS ĮRANGA IŠMONTUOJAMA IR

PERVEŽAMA Į RYTŲ LIETUVOJE KONKURSO BŪDU PASIRINKTĄ (B) ŪKĮ.

2 ETAPAS. PB TĘSIAMAS RYTŲ LIETUVOJE 7 MĖNESIUS KUR BIODUJŲ GAMYBAI BUS PANAUDOTI ŠIAM REGIONUI BŪDINGI ŪKYJE ESANTYS Ž.Ū. ŠALUTINIAI PRODUKTAI AR ENERGETINIAI AUGALAI. ŠIO ETAPO METU BUS SUORGANIZUOTOS 4 LAUKO DIENOS IR 1 SEMINARAS.

3 ETAPAS. PB PERKELIAMAS Į VIDURIO LIETUVOS ŪKĮ, KUR BUVO VYKDOMAS 1 ETAPAS. PANAUDOJANT MGBJ BUS EKSPERIMENTUOJAMA SU ŠIAM REGIONUI BŪDINGOMIS Ž.Ū. ATLIEKOMIS, ŠALUTINIAIS PRODUKTAIS IR ENERGETINIAIS AUGALAIS, DEMONSTRUOJAMA GALIMYBĖ PASIGAMINTI ELEKTROS ENERGIJĄ IR ŠILUMĄ IŠ BIODUJŲ. PER 6 MĖN. LAIKOTARPĮ TAIP PAT NUMATOMA ORGANIZUOTI 4 LAUKO DIENAS IR 2 SEMINARUS.

PB METU BŪTŲ VYKDOMIE ŠIE DARBAI:

- MAŽOS GALIOS BIODUJŲ JĖGAINĖS ĮRENGIMAS TAM TIKSLUI PARENGTOJE VIETOJE;
- ŽEMĖS ŪKIO ATLIEKŲ, ŠALUTINIŲ PRODUKTŲ IR/AR ENERGETINIŲ AUGALŲ PARUOŠIMAS BIODUJŲ GAMYBOS PROCESUI;
- PARUOŠTOS ŽALIAVOS SAUGOJIMAS;
- BIODUJŲ, ELEKTROS IR ŠILUMOS GAMYBOS PROCESO ORGANIZAVIMAS IR VALDYMAS;
- PERDIRBTO SUBSTRATO SAUGOJIMAS IR PANAUDOJIMAS.

MANOMA, KAD PROJEKTO ĮGYVENDINIMO EIGOJE, DIDĖJANT GALUTINIŲ VARTOTOJŲ SUSIDOMĖJIMUI BUS GALIMA ATRINKTI 1-2 ŪKIO SUBJEKTUS, KURIE NORĖTŲ PAGAMINTI BIODUJAS IŠ ŪKYJE SUSIDARANČIŲ ŠALUTINIŲ ŽEMĖS ŪKIO PRODUKTŲ IR ENERGETINIŲ AUGALŲ, TAIP PAT IŠTIRTI JŲ TINKAMUMĄ. MINIBIODUJŲ JĖGAINĖ BŪTŲ PERVEŽAMA Į TOKĮ PASIRINKTĄ ŪKĮ, KUR UŽSAVOVO LĖŠOMIS BŪTŲ VYKDOMI MOKSLO TIRIAMIEJI IR INOVACIJŲ SKLAIDOS DARBAI.

VADOVAUJANTIS TOKIU PRINCIPU GALIMA TIKĖTIS ŽYMAI DIDESNIO ŽEMDIRBIŲ IR MOKSLINĖS VISUOMENĖS DĖMESIO BEI ĮGYVENDINTI PROJEKTUI KELIAMUS TIKSLUS IR UŽDAVINIUS.

PER PROJEKTO ĮGYVENDINIMO LAIKOTARPĮ (26MĖN.) NUMATOMA SUORGANIZUOTI NE MAŽIAU KAIP 13 LAUKO DIENŲ IR 4 SEMINARUS. VIENA LAUKO DIENA IR VIENAS SEMINARAS BUS SKIRTI ŽEMĖS ŪKIO KONSULTANTAMS, PROFESINIŲ MOKYKLŲ IR KOLEGIJŲ DĖSTYTOJAMS, ĮGYVENDINANTIEMS ŽEMĖS IR MIŠKŲ ŪKIO FORMALIOJO IR NEFORMALIOJO MOKYMO PROGRAMAS.

PROJEKTĄ NUMATOMA ĮGYVENDINTI PER 26 MĖNESIUS (PROJEKTO PRADŽIA 2013.01.01 PABAIGA - 2015.02.28). TOKĮ SPRENDIMĄ LĖMĖ OBJEKTYVIOS PRIEŽASTYS. PAGRINDINĖ - TAI, KAD PROJEKTAS TURI BŪTI ĮGYVENDINTAS IKI 2015M. RUGSĖJO MĖN., O LĖŠOS IŠMOKĖTOS IKI 2015M. PABAIGOS.

2. PROJEKTO ĮGYVENDINIMUI SKIRTA 300 000 LT SUMA. ĮVERTINUS RIBOTAS FINANSINES GALIMYBES IR PROJEKTO ĮGYVENDINIMO TERMINUS YRA PLANUOJAMA, KAD LAUKO DIENOSE IR SEMINARUOSE TURĖTŲ DALYVAUTI MAŽIAUSIAI 204 GALUTINIŲ NAUDOS GAVĖJŲ.

PANAUDOJUS PARODOMOJO BANDYMO LAIKINO PERKĖLIMO Į SKIRTINGUS REGIONUS PRINCIPĄ GALIMA TIKĖTIS, KAD NEMAŽIAU KAIP 20% GALUTINIŲ NAUDOS GAVĖJŲ SIEKS TAIKYTI BIODUJŲ GAMYBOS TECHNOLOGIJAS ELEKTROS ENERGIJOS IR ŠILUMOS GAMYBAI, AR DIEGS ESMINIUS ŠIŲ TECHNOLOGIJŲ FRAGMENTUS.

PLANUOJAMA KIEKVIENAI METAIS IŠLEISTI PO 2 INFORMACINIUS LAPELIUS (VISO 4) IR PARENGTI 3 STRAIPSNIS RESPUBLIKINĖJE SPAUDOJE.

3. PARODOMASIS BANDYMAS BUS VYKDOMAS ŪKININKO AR ŽEMĖS ŪKIO ĮMONĖJE. SIEKIANČI IŠSIAIŠKINTI POTENCIALIUS PASLAUGŲ TIEKĖJUS NUSTATYTA TVARKA BUS VYKDOMOS APKLAUSOS IR KONKURSAI. NUSTAČIUS NUGALĖTOJĄ BUS SUDAROMOS

SUTARTYS.

PAREIŠKĖJAS PROJEKTO ADMINISTRAVIMĄ VYKDYDYS PATS, O DALIAI JŲ PIRKS IŠORINES PASLAUGAS. PAREIŠKĖJO PAJĖGOMIS BUS VYKDOMOS ŠIOS PROJEKTO VEIKLOS:

- PROJEKTO ADMINISTRAVIMAS IR VALDYMAS;

PAREIŠKĖJAS PIRKS ŠIAS IŠORINES PASLAUGAS:

- PROJEKTINIO PASIŪLYMO IR PARAIŠKOS PARENGIMAS;
- PARODOMOJO BANDYMO METODIKOS PARENGIMAS;
- PARODOMOJO BANDYMO ĮRENGIMAS IR VYKDYMAS;
- SEMINARŲ RENGIMAS;
- LAUKO DIENŲ RENGIMAS;
- PROJEKTO VIEŠINIMAS;
- ĮRANGOS SKIRTOS PARODOMOJO BANDYMO VYKDYMUI, NUOMA;
- ĮRANGOS TRANSPORTAVIMAS, MONTAVIMAS, IŠMONTAVIMAS, PIEŽIŪRA.

4. REMIANTIS 2007-2013 METŲ KP PROGRAMOS TAISYKLIŲ 21.19 PUNKTU, NEBUS SUDAROMA JUNGTINĖS VEIKLOS SUTARTIS SU KONSULTAVIMO, MOKYMO IR ŽEMĖS ŪKIO SUBJEKTAIS. TAIP PAT VADOVAUJANTIS ŠIUO PUNKTU SU VIEŠOJO KONKURSO BŪDU ATRINKTAIS LAIMĖTOJAIŠ BUS PASIRAŠYTOS PASLAUGŲ SUTARTYS PROJEKTO VEIKLOMS VYKDYTI.

II. PROJEKTO VIEŠINIMAS

ŠIO PROJEKTO ESMĘ SUDARO KUO DIDESNIS VISUOMENĖS INFORMAVIMAS APIE BIOENERGIJOS GAMYBOS INOVACINES TECHNOLOGIJAS. TAM PASITARNAUS NE TIK GALUTINIŲ NAUDOS GAVĖJŲ MOKYMAI BET IR NUMATOMOS TAIKYTI PROJEKTO VIEŠINIMO PRIEMONĖS.

PROJEKTO ĮGYVENDINIMO METU BUS PARENGTOS, IŠLEISTOS IR SEMINARUOSE BEI LAUKO DIENOSE ŪKININKAMS PLATINAMOS REKOMENDACIJOS, PERTEIKIANČIOS AKTUALIĄ PATIRTĮ APIE BIOENERGETIKOS TECHNOLOGIJAS. SUINTERESUOTOS TECHNOLOGIJŲ GAMYBOS IR PREKYBOS ĮMONĖS GALĖS PLATINTI SAVO INFORMACIJĄ, ATITINKANČIĄ PROJEKTO PASKIRTĮ, KITAŲ REKLAMINĘ MEDŽIAGĄ SEMINARŲ IR LAUKO DIENŲ METU.

NUMATYTOS VIEŠINIMO PRIEMONĖS:

AIŠKINAMASIS STENDAS;

PRANEŠIMAS SPAUDAI;

INFORMAVIMAS INTERNETE;

KITOS PRIEMONĖS PAGAL „INFORMAVIMO APIE LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007-2013M. PROGRAMĄ IR SUTEIKTOS PARAMOS VIEŠINIMO TAISYKLES“.

III. KITA INFORMACIJA

DALIS DARBŲ SUSIJUSI SU PROJEKTO ORGANIZAVIMU BUS ATLIKTA IKI PROJEKTO ĮGYVENDINIMO PRADŽIOS:

ADMINISTRAVIMO KOMANDOS PARINKIMAS;

PROJEKTINIO PASIŪLYMO IR PARAIŠKOS PARENGIMAS;

METODIKOS PARENGIMAS;

ĮRANGOS, NUOMOS IR KITŲ PASLAUGŲ KONKURSO PARENGIAMIEJI DARBAI;

KITI PROJEKTO ADMINISTRAVIMO DARBAI.

PROJEKTO ADMINISTRAVIMUI BUS NAUDOJAMASI ASOCIACIJOS „SLĖNIS NEMUNAS“ PATALPOMIS, KOMPIUTERINE ĮRANGA IR KITOMIS KOMUNIKAVIMO PRIEMONĖMIS.

Parengė,

Projekto vadovė Rita Maziliauskienė